

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 504.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. Buza Barna.

Szerkesztőtárs:
Rosner Imre

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlik.

Boldog újévet!

Tolesva, január 1.

Mit kívánjunk az új esztendőre, az új századra magyar hazánknak?

Isten áldását? Hisz az olyan bőven van, hogy vakmerőség volna még többet kívánni!

Más országoknak csak cseppek jutottak a bőség tengeréből a gondviselés által, — a mi hazánkat a jótétemények minden kigondolható nemeivel a legdúsabban árasztotta el a magyarok istenek áldást osztó két keze.

Nincs a kerek földön ország, amely a természetől olyan gazdag volna, amely az emberi fejlődés és jólét kellékeivel olyan dúsan el volna látva, mint ez a mi szegény hazánk.

Minden oldalról élesen körülhatárolt földrajzi egység, amelyet az isten is egy országnak teremtett, s amelyet darabokra bontani csak olyan bomlott elméknek juthat eszébe, akik Itáliára is azt merték mondani, hogy az csak földrajzi fogalom.

Földrajzi fekvése, folyóinak rendszere arra praedestinálják, hogy az egész keleti kereskedelem felül uralkodjék. Vízi útjait olyan előnyösen rendezte be a gondviselés, hogy kedvezőbb berendezést kigondolni se lehet.

A természet három országának mind azok a tárgyai, amelyek az emberi szükségleteknek szolgálnak, mesés bőségben teremnek meg benne.

Nincs az a fogyasztási cikk — egy-két exotikus dolgot kivéve — amelyből ne a fejobb minőséget teremni a mi országunk. Búzájának nincs párja a világon, borai kitűnőek, állattenyésztése első rangú. A világ legjobb búzája mellett ez a föld termi a borok királyát, a mesés hírű tokaji nektárt.

És nincs az a ipari cikk, amelyhez való nyersanyag szintén ne a legkitűnőbb minőségben lenne nálunk található. Szenünk kitűnő, — vas, réz, arany, ezüst s mindenféle érc bőségben van, — gyapju, len, kender, selyem, meg minden egyéb annyi van, hogy bőven jut belőle a külföldnek is.

És van az is, ami a lelket gyönyörködteti. Vannak égbenyűlő, havas bérceink, vannak szelid, mosolygó völgyeink, van végtelen rónaságunk, van festői szép magyar tengerünk. Szépségekkel talán még bőkezűbben látta el a természet ezt a földet, mint gazdagsággal.

Ez az ország a természettől arra van teremtve, hogy a világ

leggazdagabb, legszebb országa, hogy lakossága a föld legdúsabb, legboldogabb nemzete legyen.

Ha az isten még egyszer meg akarná teremteni a földön a paradicsomot, biztosan a mi hazánkat választaná annak helyül!

És nem is vész el hiába ez a nagy természeti gazdagság, meg van ennek az eredménye

Gazdag és boldog belőle — Ausztria népe.

A magyar nemzet pedig, a Kánaán lakossága, szegény és szerencsétlen.

A természet úgy rendelkezett, hogy Ausztria legyen szegény és Magyarország gazdag. Az emberi intézmények olyan átkozottul változtatták meg a természet által teremtett állapotot, hogy Magyarország lett szegény, s a magyar föld védelméből Ausztria lett gazdag.

Ez a keserű valóság az indiai gyarmatok képét idézi mindig a lellem elé. Istenáldotta dűsgazdag földön dolgozik ott a bennszülött lakosság. És ezek a bennszülöttek, a dűsgazdag haza édes gyermekei szegények, éhesek, nyomorultak, míg hazájuk gazdagságának, az ő nehéz munkájuknak gyümölcseit szibarita kényelemben élvezik idegen ország idegen lakói.

Miért szegény a dűsgazdag föld népe? Mert nem független, mert rabszolga, mert az idegenek gazdasági uralma alatt van!

Ilyen rabszolgái vagyunk mi is Ausztriának. Miénk a munka, övé a haszon.

Hát minek kívánjunk még több isten-áldást erre a mi édes magyar földünkre? Hiszen abból is csak Ausztriának lenne haszna, hiszen a természet még több jótéteményei is, amelyekkel hazánkat elárasztaná, csak Ausztriát tennék még gazdagabbá, még boldogabbá!

Ne áldást adj ennek a népnek, magyarok istene! Ne jótéteményt, ne bőséget, — csak adj neki igaz magyar szívet, igaz magyar lelket! Csak adj neki józan öntudatot, hogy belássa, hogy jobb a maga urának lenni, mint a más szolgájának! Csak adj neki becsületet, hogy hitvány önző érdekért, pillanatnyi haszonért ne adja el magát, hazáját az idegenek! Csak tedd már egyszer a magyart magyarrá!

Erré van szükség, — minden egyéb megjön önmagától. Ennek a nemzetnek csak akarnia kell, és gazdag lesz, csak akarnia kell, és erős lesz, csak akarnia kell, és nem lesz többé idegen érdekek szálnalmas kizsárolt rabja.

Magyarok istene, add, hogy egyszer már akarni tudjon!

Akkor fog majd rá virradni boldog új esztendő!

Buza Barna

Levél a Szerkesztőhöz.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Néha igen éles fegyverrel vágdal a b. lapjában, de amiről már régen kellett volna szót emelni, arról hallgat. Én régen várom — még pedig ezen a címen: Felfordult a világ. Igen, és én ezt be is fogom bizonyítani.

Ki ne tudná, ki ne érezné a mai rendkívüli mostoha állapotokat? A földbirtokosok, kereskedők, az iparosok, mind az elkeseredés stádiumában napról-napra tengődnek. A hivatalnokok panaszkodnak, hogy nem tudnak megélni. Fizetésemelését kérik és kapnak. De az sem ér semmit. Hogy az előbb említett három osztálynak a helyzete kétségbeesztő, az elvitathatatlan, de meg is van annak a természetes oka. Mert, ha a földművelő osztálynak nincsen jövedelme, nincsen haszna, akkor sem a földbirtokos, sem a kereskedő, sem az iparos nem tud megélni, mert a tétlenségre vannak kényszerítve. A holnapra forgalmat lebet, haszonból haszon nincs, — nem lehet megélni. Az is kétségtelen, hogy ez óriási pangásnak az az oka, mert míg annak előtte a búzának az átlag ára 10—11 ft volt, a köztéher éppen félfányi volt mint most, amikor buza ára 6 ft 50 kr. Hogy a köztéhernek miért emelkednek? az is köztudomású dolog. Azért, mert haladni kell a kornal. (Ez a jel-szó).

Tessék csak visszatekinteni 25 évvel hátrább, és most, Mennyi új hivatalok keletkeztek azóta, mennyi állami iskolák, tanítók, ezt csak az tudja, a ki statisztikával foglalkozik.

1872-ik évben volt 100 bécsi font 0-ás liszt 22 ft, annyi az, mint a mostani sulymértek szerint 100 kilo 43 ft 1882-ik évben volt 100 kilo 0-ás liszt 24 ft, 1900-ik évben pedig 100 kilo 0-ás liszt 12 ft. 1872-ben is 1882-ben és 1900-ik évben is egy zsemlye ára két krajcár. Hol itt az arány, hol a logika?

Én hiszem, hogy a közhivatalnokok is csak vegetálnak. Noha a kenyér és más élelmi cikk, amit a föld ad, mesés olcsó, a háztartása mégis sokba kerül. Ennek egy más beteg állapot az oka. Ha az ember, aki már a világot próbálta, visszagondol a multra és nézi a mostani közállapotokat — más szóval ha belenéz a világ tükrébe, hát meggyőződik arról, hogy felfordult a világ. Egy rakfene ragódik az összes osztályokban, ami nem más, mint az: mentől szegényebbek vagyunk, annál nagyobb a luxus. Tessék csak bármely osztálybelinek a lakásába menni, olyan drága berendezést fogunk találni, hogy az embernek a szemé szája távra marad, nem is tudja ha szabad-e azokra a smirnai vagy kínai szőnyegekre lépni? azok a faragványos butorok, óriási tükrök drága csipke firhangok, sok mindenféle csecse-becsek, mind olyan tündéri mesébe való állapotok. Természetes, azt követi a megfelelő tolett. Azok az ilyen, meg olyan felöltők, bündák, kalapok. Minden szezonhoz egy színűnek muszáj lenni, úgy a téli mint a nyári összes toletteknek. Az ékszernek ahoz aránylag muszáj meglenni.

Ha pénz nincs, mint ahogy nincs is — adósságra vesszük, mert meg kell lenni — követeli a társadalmi etikett. Hajdanában a jó módban élő közép-osztályú anya vett a lányainak szép vilógos vagy az idősákhöz megfelelő mosoruhát. Egy öltözet kelméje bele került 3—4 ftrba, azt haza vitte és a mama a lányával meg is varrta. Most Isten örizzen ilyentől, amikor a szobalányok is szőruhában járnak. Hanem bemegyünk Ujhelybe, Zinner-hez; kérünk a legújabb divatu kelméből, meg is vesszük 25 ftrt. Hanem aztan mikor fizetésre kerül a dolog, a mama azt mondja: kedves Zinner ur, de most nem fizet érte ám! Zinner ur pedig udvariasan rá mondja: kérem alázatosan. Pedig, mintha a fogát húznák, úgy érzí magát. Keltner Éde azért ment el Ujhelyből, mert ezt az abuzust nem tudta elviselni.

Ez pedig azért van így, mert majmok vagyunk. A szegényebb sorsu osztály utánozza a gazdagabbat. Másrészt a tehetősebb osztály nem kíván az olyan családdal érintkezni, aki a mai társadalmi ostoba szokásnak alá nem veti magát. A fényűzéshez, magától értetődik, tartoznak a jourok is. Akkor mindenki ki akar tenni magát és bele kerül egy olyan estély legkevésbé 30—50 ftrba. Ki győzné mindezeket a társadalmi bajokat elsorolni, csupán azt hozom fel, hogy howá jutottunk a cimkórságban.

Ma napság már annyira elterjedt a cimkórság, hogy igazán neveléses, — Mindenki kivétel nélkül Nagyságos ur, Nagyságos asszony.

A középosztály, a kinek alig jut krompli levele, nagyságos, a hivatalnok mind nagyságos, az ügyvéd, a kereskedő, az is aki uszorából, vízből csinált bor által meggazdagodott — nagyságos. Még minálunk most a kereskedő csak tekintetes ur, hanem az asszony, ez már nagysága. A vendéglős és más iparos: tekintetes, de a neje nagysága. Érdekes hallani, ha az ember elküld a boltba, hogy a tanoncz hozná el ezt meg ezt, hát az alku közben úgy nyilatkozik az inas: a nagysága nem hagyta alább adni.

A paraszt gazdák is megkövetelik, hogy őket urazzák.

Hát a cselédség? a mindenes, vagy szobalány, az mind kisasszony. Egy példát hozok fel, Van nekem egy talpas mindenes cselédem, az gyakran kap levelet, következő cím alatt:

Tekintetes N. N. kisasszonynak
A Boggyay féle malom udvarban,
a nevének kedvezek, mert megaprehendál és ő is bemegey a dohány gyárba.

De mennyi apprehensiónak teszi ki magát az ember, ha valakit, az ötlet jogosan megillető szép ősi magyar címmel — a tekintetessel tiszteli meg — azt el sem lehet képzelni.

Hajdanában a legmagasabb cím így szólt: Tekintetes, nemes, nemzetes, vitézlő, N. N. tábla bíró urnak.

Hát nem olyan állapotok ezek, a melyre azt lehet mondani: felfordult a világ! Mentől jobban szegényedünk, annál jobban hánykodunk.

Csodálkozom rajta, hogy az államnál azok, akiknek az a hivatásuk, hogy új adó forrásról gondoskodjanak, már régen nem hozták javaslatba a cimbitörési adót.

Bezzeg, ha valaki elfelejt egy kérvényre 50 kros bélyeget ragasztani,

hát úgy gondolom, ötszörös büntetés kell fizetni. Nem ártana, ha olyan törvényt hoznának, hogy az is, aki valakinek magasabb címet ad, az is aki elfogadja, a postahivatalnál megletezően és megbírságotlanék.

Nem is olyan régen volt, amikor én még disznólkodtam, 3—400 darab kővér sertést vittem el, egyszer-mászor Kőbányára. Mindig Eigel Náador vette meg a jószágot. Soha sem volt neki kevesebb 20.000 darab hizott sertésnél. Budapesten háza, Kőbányán rengeteg szállása. Batárban járt Bpestől Kőbányára, három millió forint vagyona volt és mégis a legutolsó szolgálja is úgy szolgáltatta meg: Eigel ur!

Az ímént önkénytelenül említettem a Dohány gyárat, hat eszembe juttatja, hogy ez az oka annak, hogy cselédmizériában szenvednek az újhelyi és a vidéki városok háziasszonyai. Én emlékszem, hogy annak előtte egy elsőrendű lány cselédnek havi 3 frt, egy kitűnő jó szakácsnénak havi 5—6 frt fizetése volt, szemben a mostani 7—8 és 10—15 frt fizetéssel. De mit beszélnek havi fizetésről, olyan nem is létezett, mert mind éves cselédek voltak.

Olvastam, hogy az újhelyi polgármester Bpesten jart egy küldöttséggel a miniszter úrnál, hogy Újhelybe több katona helyeztetnék el. Helyes: csak hogy a kérvényt avval a kiegészítéssel kellett volna beérteszteni, hogy a dohánygyárat kaszárnyának fordítsák. Akkor meglátta Újhely város, hogy rövid idő alatt mily nagygyá fejlődne ki.

A házi asszonyok sorsán is mennyi könnyebbség állna be. Valogathatnának jobbnál-jobb cselédek közt, míg ma, ha megégeti a pecsenyét és a miatt mer az asszonya szólni, az a felelet: tessék kiadni a könyvemet. — S íme bosszantó, ha az ember az újhelyi állomásról reggel be megy a városba, ott látja az ut szelen sorakozva vagy pedig vagy ötszáz cselédnek valóan a járdán ki kell térni, mert összefonva mennek ötösével a dohánygyárba.

Ha a dohánygyárból kaszárnya lenne, anyai új cselédraj jönne be a városba, hogy ezen a bajon segítene. A házi urak is megkataritának évenként legalább 100 frtot. Mert az intézet vezetőinek is kell ám minden két hétben egy forint.

A nagyurak pedig ne arról tartssanak felolvasásokat, hogy mit kell tenni: hogy a nép ne menjen ki Amerikába, hanem menjenek úgy az urak, mint az asszonyok jó példával előre. — járjanak egyszerű ruhában, hogy a szegényebb osztályhoz tartozók boldoguljanak.

Arról kell tanácskozni; mit lehetne tenni, hogy a buza ára 10 ft lenne. Nem fog akkor kíváncsi lenni senki; de így muszáj neki más hazát próbálni, mert itt képtelen a keresethány miatt megélni.

Az is felfordult állapot, hogy Budapestet osztogatják a munka nélkülieknek a kenyeret, a levest, majd karácsonyra pecsenyét is, itt pedig nem tud az ember sem gazdaságba, sem a háztartáshoz cselédet kapni. Nem hogy mind hazza szállítatna az állam őket a hazájukba ingyen, hogy megnének szolgálni.

Hát ha még mélyebben bele néz az ember a mostani közállapotokba, elszorul az emberben a lélek, ha látni kell azt, hogy kik és mik azok, a kik ma a társadalomban mint vezércsillagok tündöklenek és magas pártfogásokban részesülnek!

Igazán felfordult a világ!
Sárospatakon 1900, december.
Kiváló tisztelettel
Bogyay Zsigmond.

Politikai újév Zemplénben.

Az újév alkalmából fontos, egész vármegyénk bel és politikai életére jelentőségű nyilatkozatok hangzottak el a vármegye ősi székes házában. A vármegye tisztikara végezte ugyanis szokásos újévi üdvözlőit, a midőn éppen az arra hivatottak

szájából hangáltak el teljes pozitív alakban az on. jelentőségű nyilatkozatok, amelyek annyi ifjé változtatban járták be már az országos sajtót és foglalkoztatják már teljes év óta vármegyénk közvéleményét.

(A főjegyzőnél)

A tisztikar előbb Dókus Gyulánál a vármegye főjegyzőjénél tisztelegett, hol Thuránszky László tb. főjegyző üdvözölte a vármegye főjegyzőjét, egyben a tisztikar köszönetét tolmácsolta azon fáradozásáért, melylyel a szerényen dotált hivatalnokok anyagi helyzetének előmozdítása céljából tanúsított.

(Az alispánnál)

Dókus Gyulánál éljenzéssel fogadott válasza után az ősz alispánhoz vonult fel a tisztikar, kit a vármegye főjegyzője üdvözölt, biztatván őt a tisztikar szeretetéről, mely az új évszázadban sem fog irányába változni.

Matolai Etele alispán zokogó hangon adta azonban tudtára a körje egybegyűlteknek, hogy ma utójára fogadja ezen a helyen tisztelegőket, mert a közelgő restauráció alkalmával tekintettel öreg korára magát jelöltetni nem kívánja.

A közönség meghatottan halgatta végig a becsületben megőszült puritán öreget, kinek immár 77 évek becsületos és önzetlen munkája töri roskadozó vállait. És fájó érzéssel fog távozásáról tudomást venni bizonyára az egész vármegye is.

Nekünk pedig csak az a reményünk hogy Matolai Etele, ki az ellenzéki sorból emelkedett arra a polcra, melylyel oly becsülettel töltött be — és löbögött még ottan is becsülettel a függetlenség illobogót, sikra kelyén elvei mellett, mindannyiszor, amikor a kormány vagy a reakció intézett dőfést a nemzet szíve ellen, Kossuth vitánál, véderőtusánál, az egyházpolitikai harcok alkalmával most ismét pártunknak forja szelhetni az ő szeplőtlen munkáját.

(A főispánnál)

Innen M. Etele alispán vezetés alatt István főispánhoz vonult fel a tisztelgő testület, kit az alispán üdvözölt, méltatván a főispánnak a vármegye közügye körüli érdemeit. A főispán szintén kijelentette hogy ez az utolsó újévi tisztelegés, melyet a vármegye székes házában fogad. Távozási szándékát eddig is akarata ellenére változtatta meg, de elégtételtől szolgál neki az, hogy maradása révén legalább a tisztviselők anyagi helyzetén — ha nem is oly teljes mértékben, mint akarta — segíteni sikerült.

Molnár István főispánnal a politikai téren ellenfelekként állunk, de concedáljuk érdemeit, miket a vármegye közügyeinek előmozdításában szerzett és különösen becsüljük szabadságát, mely bizonyára nincs állásához kötvé, hanem mindig első soraiban fogja őt találni ezental is a liberális tábor.

A főispán ezután Sátoralja Újhely város küldöttségét fogadta, melyet Székely Elek polgármester vezetett.

HIREK.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Kaposó József király-helmeczi adóhivatali gyakornokot Nagy-Károlyba adótitkárként kinevezte.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Csibur Vilmos kir. főmérnököt, az ungvári megyei államépítészeti hivatal főnökét, muszáji tanácsosa nevezte ki.

— **Eljegyzések.** dr. Ridler Zsigmond körorvos és gróf Lárolyi László uradalmi orvosa Abauj-Komlóson eljegyezte 1900. évi december 25-én Brucer Emma kisasszonyt miskolczi. — Pascher Imre Nyitra város mérnöke 1900-évi december 24-én eljegyezte Horgonyi Ilonka kisasszonyt, Horgonyi József és neje Zakár Mária leányát Helyben.

— **Aranymise.** Puzs János főesperes, prépost és sárospataki gk. plebánus vasárnap tartotta fölszentelésének ötvenedik évfordulóját. E ritka ünnepek alkalmából Fircák Gyula munkácsi püspök gyönyörű levelben emleke-

zett meg a teljes erejében lévő jubiláns érdemeiről, Windisch-Grätz Lajos herceg pedig, mint az egyház kegyura e nap folyamán személyesen adta át jókívánatait az ősz férfunak. Ez alkalommal a r. k. egyház lelkeszei Gruska Lajos vezetésével testületileg tisztelegtek Puzs János prépostnál. A nagy segédettel végzett jubiláló szent misén a templomtól zsufoltság megtöltötte az ajtókat közönség, mely előtt Miklósy István sátoraljaúj helyi g. k. esperes-plebános méltatta az ünnepek hősenek érdemeit. Nagymise végzetével áldást osztott az aranymises főpap, a mely áldásban a legelőző zöm megjelent Windisch-Grätz herceget részestette nagyreményű fővel egyetemben.

— **Esperes választás.** A felső-zempléni ev. ref. egyházmegye esperesévé Hajzer Endé e hardcsai lelkes választott meg 29 szavazattal közül 19-cel!

— **Windisch Grätz herceg** a múlt héten pénteken és szombaton nagy nyulvadászatra rendezett sárospataki uradalmában, melyen Majláth gróf és Semsey bárókön kívül számosan vettek részt a környék előkelő nímrdőjai közül Vasárnap a hercegi kastélyba díszbélde hivatalosak a város vezető férfiai. E helyen említk meg, hogy kárasony éjjelen a központi lütsre berendezett kastély étterme alatt egy vasikos gerenda tüzet fogott s csak a szolgák eberségének köszönhető, hogy a lángok matalétkévé nem lett e történeti múltú épület.

— **Egyleti jubileum.** A helybeli szeg. izr. gyermekekét segítő egyesület december hó 31-én d. u. 2 órakor tartotta 25 ik évi közgyűlést *kozmai Kun* Frigyes elnök, később dr. Schön Vilmos korelnök vezetés alatt. A közgyűlésen a tagok és különösen a hölgyek igen szép szamban jelentek meg. *Kun* Frigyes megnyitó beszédében rámutatott az egylet közhasznu, humánus és kulturális működésére és örvendetes fejlődésére melylyel városunk társadalmában létezőt pótol. Elisme téselelemmel emlékeztek meg *Sándor* Izrael és *Knopfler* Sándor tanítók érdeméről, kik az alapítás eszméjét megpendítették és mindazokról, kik az alapítás és fejlesztés sikerítésében, 25-év előtt és azóta közreműködtek. Köszönetet mond a hitk. tanítótestületnek és főképen *Schneider* Jakabnak, ki az egylet nemes munkájában éviől évre buzgólkodik. Jelenti, hogy az egylet 25 éves történetét a mai évforduló emlékére *Knopfler* Sándor az egylet megbízásából megírta és azt nyomtatásban a tagok közt szétosztattja. Mindenki örömmel fog abban a lefolyt negyed századra visszatérkinteni és részéről nagyon köszöni, hogy a feljé fordult bizalom alkalmat nyújtott neki az elnöki székekben csekély erejével az egylet derék hivatását elősegíteni. Az elnökség és a tisztikar, valamint a 3 évre választott nagy választmány mandátuma lejárva, tisztegeiket letesszik és a választás megújítását kérj dr. *Erényi* Manó titkár évi jelentése és dr. *Reichard* Salamon pénztárnok jelentése után az évi számadásokat *Zinner* Adolf és Grünbaum Simon nyomban megvizsgálva, a felmentvény megadatott. A tisztújításnál a régi tisztikar és választmány egyhangulag újból megválasztattott. *Kozmai* Kun Frigyes elnök iránt a bizalom és rokonszenv méltó módon nyilatkozott meg, egy évi működése is már sikert jelent és az ő vezetésén a jövőben is az egylet határozott nyereségére fog szolgálni. *Knopfler* Sándor az egylet történetét megszokott jeles tollalval lelkiismeretesen és szeretettel írta meg. E fizetett bő kivonatban legközelebb ismeretnki fogjuk.

Ugyancsak az egylet *tea-estélye* a megyeháza termében társadalmunk színe javának igen élvezetes mulatságul szolgált. A hangulat úgy tea mint tánc közben kitűnő volt. A négyeseket 20—25 pár táncolta. Ifja öregje, hölgyek és férfiak egyaránt igen jól mulattak és csak a késő hajnali órákba oszladozott a társaság, legkellemesebb emléket vívén magukkal a század megjes Sylvester-estéről. Az érkezők és anyagi sikerhez nagyban hozzájárult *Kun* Frigyes elnök népszerűsége és buzgó fi-

radozása. A jétékony célra körülbelül 400 korona jövedelem maradt.

— **A sárospataki főiskola joghallgató ifjusága** 1901. január 5-ikén dr. Ballagi Gézáné, Lengyel Ilona és Lécay Szabó Lászlóné, Mezősy Sára urnők védnöksége alatt bálta rendez a jogászegylet alapítókéje gyarapítása céljából.

— **Jétékony egyesületek ellenőrzése.** Széll Kálmán miniszterelnök a közjétékonyági egyesületek szigorú felügyeletre érdekében újból körlevelet intézett a hatóságokhoz azzal a felhívással, hogy az időnként megtartott vizsgálatok eredménye alapján új a tagok létszámáról, mint az egyesület vagyoni viszonyairól is tegyenek jelentést. A körlevélben a belügyminiszter határozottan megtiltja, hogy egyesületek ügynököket alkalmazzanak. A miniszterium különben a folyó évben hét egyesületet oszlattott fel szabálytalanságok miatt, három ellen most van folyamatban a hivatalos vizsgálat.

— **Egy modern család.** A múlt napokban új jól öltözött, előkelő megjelenésű fiatal ember járt városunkban házról-házra. Mint *Lesser* bécsi cég kiküldöttje, tetszetős öleő aron kinalgatta portékáit: függönyöket, szőnyökeket, redőnyöket. Közönségünk persze, mely mellesleg legyen mondva, biztosan agítál a magyar ipar mellett, két kézzel kapott a jó alkalom után, sőt nem kevesen az elég magas előleget is lefizették. Jaj de hat minden jól sikerült volna az ügyes vigének, ha éppen, midőn már kezdte magát ajánlani városunkból, egy véletlen nem adta volna a rendőrség kezébe. Az asszonyok nyelvén lett áldozata. A mi jó asszonyaink ugyanis elpletykáltak egymásnak a remek vásárt s meglepetéssel konstalták, hogy az ügynök majdnem minden háznál más nevet mondott. És ez vesztét okozta a merész csalónak, kit különben *Weiss* Sándor elnök alias Lázár Györgynek hívnak, potharingi születésű, 31 éves. Csak később, midőn *Schnitler* rendőrkapitány vallatóna fogta, derült ki, hogy milyen jó fogást csinált a rendőrség. A jeles ekziszenica ugyanis országos család, a mennyiben az egész országot bejárta, különösen Erdélyben működött szerencsésleg, legutóbb pedig Felsőmagyarországot szerencseltette meg látogatásával, mindentűn 30—40 százalékos előleget vett fel. A rendőrség már átadta az ügyészségnek a veszedelmes szélhámosst, ki Szilveszter éjjelen busan dudogathatta hogy minek is van asszonynevű a világon. A kár vallott közönség pedig, ha akarja, azt a konszekvenciát vonhatja le az esetből, hogy nem muszáj okvetlen bécsi portékákat vásárolni.

— **Legyeshényen,** a jegyző hivatalos távollétében i. hó 27-én a kisbírónak vizgatlanóságából a petróleumos kanna mintegy 4 liter petróleum tartalommal a jegyző hivatalban felrobbant, hol a belső berendezés egyrésze nagyobb tüzet kapott s legnagyobb része megperzselődött, az ablakok és képek a nyomás következtében kipattogtak és Bekecs község kataszteri birtokait annyira összeszegett, hogy az majdnem teljesen haszna vehetetlen lett és kevéssé nem mult, hogy a jelenlévő kisbíró ki több égési sbet kapott, meg nem fult. A kár beleszámitva a hivatalos okmányok mintegy 4000 koronára tehető. Ez ügyben a szerencsi járási szolgabírája által a helyszíni vizsgálat is megtartott.

Újévi vers.

Egy egyszerű magyar ember, szegény gyári munkás hozott szerkesztőségünkbe egy újévi verset, hogy kiszörkesszük. Gyarló kezdetleges dolog, — s mi mégis kiadjuk. Nem kuriózumképen, de komolyan. Mert a primitív sorokban egy derék jó magyar munkás egészséges, becsületos, hazafias gondolkozása, tiszta és nemes lelki világa nyilatkozik meg. Mert megtájtjuk belőle, hogy érez és hogy gondolkodik: egy józan elméjű magyar munkás!

Nekünk épp ezért nagy élvezetet szerzett ez a köszöntő, — azt hisszük, hogy nem kevésbbé lesz érdekes olvasóinknak is.

A vers így szól:
Ezerkilencszáz egyetünk már ez évben
Nagy szám ez már jó barátom a mi
Olva d el hát mi van írva ebben a
Kevés t olvastak ilyet még ebben az
Tizenkilencz száz esztendő meg fut-
Huszadik száz esztendőnek kezdete va-
Huszadik száz esztendő hat fogadd el
Mit gyűjtött a tizenkilenc vérvörjé-
Órzd te is békességét, szabadságát a
Hogy legyen meg békessége, boldog-
Huszadik század esztendőnek legelső
Örömet hozz ne bánatot az egész vi-
A jó Isten kegyelméből egy új száz-
De nem tudja senki, hogy hát mit hoz
Én tehát most azt kívánom e száz év-
Istennek áldása szálljon gazdagra, sze-
Áldd meg Isten az urakat kényelmes
A szegény munkás népet is erő egész-
Tizenkilencz száz esztendő repült már
Még sem javult senki benne azért egy
Serkents azért minket atyánk, s. ent fiad
Jobb életet folytathassunk most ez új
Áldd meg Isten ez új évben szép ha-
Minket pedig, benn lakó magyar né-
Áldd meg Isten ez új évben országun-
Ó által nemzetünket kicsinyét és nagy-
Felsőes királyunk élt egészségét
Hadd éjjen ő, mifelettünk új évről új
Adj neki hosszú életet, erő egészségét,
Hogy tartsa békében soká a magyar
Királyi szent székét építsd olyan erős
Isszonyudjék azt bántani más ország
Kérünk ő jó nagy istenünk szent fiad-
Védő karod hintsen áldást mindnyá-
Tizenkilencszáz esztendő el van már
Isten tudja, hogy jutunk a kilencszáz
Olvassátok ti is azért, nagy urak gaz-
A kik a mult száz év javát csak elmu-
Szálljon fel ma ajkátokról másodság az
Hogy méltatott a jó Isten benneteket
Szálljon fel ma ajkátokról másodság az
Mindnyájunktól kik eljutunk bekvél a
Ugy hagyom édes jó atyánk, amint te
Minden bajtól oltalmazd meg szép ma-
Legyen meg itt a békesség nyugaton
Felvidéken is éppen úgy, mint a déli
Láttasd rajtunk kegyelmedet édes
Gazdagokon épp úgy mint az igen
Ily reménnyel váriak téged, Boldog
Örömmel telt poharadat köszöntsd
Uj esztendő könnyebítsd a szegény
Tebenned is kereshesse könnyen a ke-
Mert bizony ma napság keserves az
A szegény ember kenyérhez csak ne-

Nehéz fáradságát kevés siker vagy
Sok adót a város pedig mindig egyre
Mindig többítik már manapság az adót
Mind-nutt átkozzák a sok vegrehajtot,
Igy van ez faluban, így van ez város-
Igy van ez itt nálunk az egész ország-
Légy azért ó jó Istenünk országunk-
Tovább is hadd viruljon meg teátla-
Boldog új év, boldog új év, ó add
Boldog napot, vig órákat tölthessünk
Huszadik száz esztendőnek legelső reg-
Örömet hozz, ne bánatot az egész föld
Mivel öt földrészre van a földnek ke-
Mondja hát ma eztet minden ember
Dicsőség legyen érette az Atyának és
Hogy elertük első napját bekvél a
Elvégeztem beszédemet az új eszten-
lilo, hogy hát vegyünk bucsut az el-
Mert oly száz év repült most el a mi
Melyre még az unokáknak unokája
A mult száz évben lett legtöbb min-
Áldott légy azért érette menyország
Ősz hajszálú agg öregek, kik éltek még
Ti méltán vehettek bucsut az elmúlt
Mert csak egy szóval említem ezen kis
Sokat harcoltatok muszkával, némettel
Ti élvezetek a multban sok örömet s
Akkor, mikor magyar vitézek vérével
A mult százban sokszor ezert örö-
Mikor a mult száz közepén oly sok de-
Édes atyánk, jó Istenünk, tekints reánk
Féjvesztés vagy kötél által ne maljék
Azért mondjuk: új esztendő töröld
Még ma is megemlékezik minden ma-
Ne is legyen az jó Atyánk szent köny-
Ahogy el van most már tőlünk az el-
Ugy muljanak e hazának, királyának,
Mert volt hazánknak a mult százban
Törölje le azt arcunkról ez új évben
A mult százban halt meg a mi kirá-
Akire maradt volna a magyar szent
A mult százban vesztettük el Erzsébet
Ki oly sokszor enyhíté a fájdalmasak
Nem is lesz tán országunknak többé
Ki oly sokat adott a megégett faluk,
Miért is mentél királynének, ó miért is
Te is eljuthattál volna velünk most a
Negyvennyolcas magyar népek, kik
Örizzem meg benneteket minden bajtól
Volt közöttetek egy nagy is, ki sokat
Bárcaak ő is eljuttott von velünk most
Nem jutott ő el velünk már a huszadik
Fővárosunk sarkertjében nyugszik az ő
Él a lelke mi felettünk ott a magas

Most is kesereg a szíve a magyar
Nagy vezérünk, legyen áldva a te lel-
Mig majd mi is hozzád jutunk ebben
Imádkozzál te is értünk e száz évben,
Hogy tartsa meg békességét, szabad-
Mondjad te is édes hazám, magyar
Vedd ő Isten ezután is ez új százban
Irtá: *Óldh Andras.*

A közönség köréből)

A kassai postaigazgatóság b. figyelmébe.

A helybeli postaügynek a lehető leg-
különösen az ebből származott hibák ösz-
szeségének halomra növe miatt több-
késsel járulok a Tek. Postaigazgatóság
hoz, méltóztatna panasznunk meghall-
gatása után b. intézkedéseit erre von-
natkozálag megtenni, mert elleneset-
ben e továbbra türethetetlen állapot
miatt szerény kérésünkkel (incorpore)
felsőbb fórumhoz fordulni leszünk kény-
telenek.

Van szerencsém b. figyelmét a kö-
vetkezőkre lekötni:

Lehet-e ott még csak gondolni is
rend, pontoság, s mi fő biztosságra,
hol majd minden hónapban új level-
hordó van? Ha ezek mind felnőt em-
berek, kötelességtudók volnának: csak
hagyján, hanem ő nagysága a mi posta-
mesternőnk, hogy a kiadás mennél szü-
kebbre szorítsassék, iskolából nem rég
kikerült, a játékra, gondatlan s pon-
tatlanra nagy hajlammal bíró 13-
14 éves suhancocskákat tart.

Csoda e tehát, ha az annyira fontos
ügy rendes menete megakasztatik, ha
hiba történik, ha leveleink elvesznek,
(mert hisz a levelhordóeska ur restell
a nagy sárban az illetőig elballagni,
inkább félreesső helyre dobja vagy el-
téli.) Ha sürgőnyemk későn, lapjaink
egyáltalán meg sem érkeznek bizonyos
időszakokban, (ha nagy sár van) s végre
ha csomagjaink hetek multán kézbe-
sítettnek?

De ki is győzné azt a sok kellemet-
lenségét, mit ezen időszaki levelhordó-
déseska okoznak, elősorolni, elég az
ahhoz, hogy ráadásul minden ez ügy-
ben tett panaszra fittyet hány a pos-
tamesternőnk!

Mind e mellett kénytelenek vagyunk
eltúrni azt is, hogy irodalom pártoló
levélkészesítőink, ha már a gomb és
pénzjatszása belefáradtak, hogy vala-
mely kerítés vagy utca sarkán lajaink
mielött azt kézbesiténék, olvas-
sak.

Hogy pedig panaszló s sürgős or-
voslásra szorult szavainknak valmi igaz-
van, ime egy legutóbb (pár nap előtt)
elesapott alig két hónapig e hivatal-
ban volt ifju esete, ki hasonló okok
folytatn csapattott el. Leveleink a har-
madik utca kertjében vagy összetépvé
találtattak meg.

Hála Isten ez évben ennek folytán
már ötödik ifju vitéz az, (ha jól em-
lékszem) ki leveleink s újságainkkal
egy bának, amint neki tetszik.

Megjegyzem, hogy ezen öt közül
egyét mégis szívesen látunk.

A kikapós termet, a himlőhelyes
mosolygó arc, a szoknyák suhogása s
a nagy levéltartó börtaskanak hátán
ide-oda való lengése mindenkor ked-
ves látványt nyújtott. Csak az a kár,
hogy rövid ideig volt szerencsénk.

Röviden előadva az itt s e téren gyö-
keret vert mizériákat: azt hiszem jogos
a kérésünk akkor, ha arra kérjük a
postamesternőnket kötelezni, hogy le-
velkészesítőit jobban, — ne 6—10 fot
rintájával — díjazza, mert akkor felnőt-
vagy érettebb eszű gyének, s rende-
sek foguak ezen hivatalra vállalkozni

Miután más terén ez ügynek amugy
is van elég bajunk (erről máskor), leg-
alább e tekintetben volnánk megnyu-
godva, ne kelljen rettegünk, hogy le-
veleinkről a bélyeg lehatatik, hogy tit-
kainkat az egész város népe tudja stb.

* Alakért és tartalomért nem felelős a szer-
kesztő.

Reményében tehát annak, hogy pa-
nasznunk meghallgattatik s orvosol-
tatik, maradtam hazafias tisztelettel
Tolcsván, 1900 dec. 23.

többek nevében
Egy tolcsoval.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar föld.

Alig van ország, a hol olyan fontos
szerepet tulajdonitanak az ingatlan
vagyonnak, mint nálunk.

Ha egy napszamos ember egy kis
belsőseget örökíthet, sokkal rátartóbb
lesz mint a mikor még középszé-
ben volt meg ez a vagyona; — de na-
gyott szökken felfelé a társadalmi
létrán is. — Ekkor már ádfőzött,
(amit ugyan készséggel engedne el)
legalább is községi választó, meg
aztán most már ország világ látja,
hogy vagyona is van.

Híába van 100 ezer forintod; bár-
mennyire documentálod s fitogatod
is azt, soha se süvegelnek meg úgy
faludban, mintha 200 hold nemesi bir-
tokod van.

Ha meg kell válnod régi birtokod-
tól, mert másfelé akard vagyonod
befektetni, vagy nem akard tovább
házilag kezelni birtokod, hanem bérbe
adod te leszel a falu legsajnálata
méltoőbb embere; senki se mossa le
rólad, hogy teljesen tönkrement em-
ber vagy. (A mint hogy a legtöb-
ször így is van.)

A mint évről évre növekszik bir-
tokod, egyenes arányban nő vele te-
kintélyed, befolyásod, sőt még ön-
magad előtt is több vagy.

Mi ennek az oka? Talán a mag-
yar ember annyira anyagias gon-
dolkodó, hogy a vagyont bál-
ványképnek tekinti s bele foglalja
imádságába? Nem! Hiszen akkor a
100 ezer forint ingó vagyon csak job-
ban imponálna neki, mint az a ron-
gyos pár száz hold föld, amely mel-
lett annyit kell még fáradni, hogy
a család existenciáját évről-évre be-
tízítsa!

Eötvös Károly munkáit olvasgatom.
A Balaton mellékéről beszéltet egy
öreg szilfát, a mely talán még a Má-
tyás király korabeli magyaroknak is
adott árnyékok, a mint egyszer más-
kor Budára király választásra na-
tgattak.

Hány meg hány generáció dőlt a
sírba azóta már, de az öreg szilfa
még mindig él, még mindig beszél
a távol unokáinak a régi ősz gazdá-
ról s ki tudja még miféle emlékezetet
megaladól, titokzatos régi dolgokról.
Te édes jó öreg szilfa, ha te mostani
kis gazdád egy szép napon téged
csak földestől mindenestől eladna,
mert az asztal mellett nagy fejtörő
számítgatás révén kikalkulálná, hogy
a mit éretteket kap, azon sokkal jó-
vedelmesebb lesz, ha értékpapírt vesz,
mit szólnál ehez??

Ugy-e bár azt, hogy akasszák fel
arra a száraz ágra, a melyet egy
évszázaddal ezelőtt sújtott meg egy
kőza Isten nyila!?

Igazad van öreg szilfa; mert a ma-
gyar föld nem pusztán vagyontárgy,
hanem emlékezés, ábránd, poezis és
remény! Így mondja ezt Eötvös.

Ért téged a magyar nép jó öreg
fa; csak az a baj hogy nagy az el-
lenséged száma. A kinek jó barátod
nak kellene lenni, legközelebből már
azt is irigylj tőled, ha gazdád tör-
zsököd tisztítja s gyökereidől pusztí-
tani igyekszik az ártalmas férgekkel.

Ugy-e pedig te ezt megérdemled;
s hullakópen továbbra is mesélsz még
ugy-e bár esténként a te gondos gaz-
gazdádának szép regéket a multból
fündéreképet a jövőről s nem enged-
ded meg, hogy a te néped a te sze-
retetted hidegen visszautasítsa, egy-
szerre elpártoljon tőled s futkossan
messze tengereken, idegen földeken
üzleti ügyekben?

A ki a te árnyékodban hűsölni
szokott, erre nem képes s nem is
akarja ezt!

Dr. Tárczy Pál.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Könyv- és papirkereskedés

LANDESMANN MIKSA és TÁRSA

könyvnyomda

SATORALJAUJHELYBEN.

Raktáron vannak:

ifjúsági iratok, képes- és imakönyvek, emlék- és képalbumok, íróasztal-készletek, írómappák.

Levélpapírok diszes dobozokban, festékek stb.

Könyvnyomdájában készít:

mindennemű műveket, folyóiratokat, üzleti és jegyzék-könyveket, értesítéseket, meghívókat, gyászjelentéseket stb. izlésesen és pontosan.

Névjegyekben nagy választék.

A magyar királyi államvasutak

Budapest—Lawoczne közt közlekedő vonatainak

MENETRENDJE.

Budapest k. p. u. — Miskolcz — Lawoczne.																	
Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	ÁLLOMÁSOK						Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.
I. II.	408 I-III.	412 I-III.	404 I-II.	1506 I-III.	406 I-III.							405 I-III.	403 I-II.	411 I-III.	305 I-III.	407 I-III.	401 I-II.
710	850		235	800	855	ind.	Budapest keleti pályaudvar	érk.	635	130		700	830	1000			
1105	212	336	630		324	ind.	Miskolcz	érk.	1234	925	1237			256	552		
1212	220	644			333	érk.		(ind.)	1225		1229			248	545		
1113	221	345			334	ind.	Zsoltza	(ér.)	1224		1228			247	544		
1150	312	433	713		432	érk.	Szerencs	érk.	1125	837	1134			152	503		
	753	753			807	érk.	Debreczen	ind.	658		822			822			
822	822		401			ind.	Debreczen	érk.	V. v.	1207				758	750		
1156	318		715		414	ind.	Szerencs	érk.	413	831				145	502		
1255	439		811		505	érk.	Sátoraljaujhely	ind.	1100	728				1210	402		
532	1205		1205		633	érk.	Mező-Laborez	ind.	910	350				350	1149		
341	1112		1112		1205	érk.	Kassa	ind.	330	445				445	1250		
	1250		533		1005	ind.	Kassa	érk.	533	1005				341			
	1149		330		445	ind.	Mező-Laborez	érk.	1112	1205				332			
110	506		I-III.		350	ind.	Sátoraljaujhely	érk.	1205					1153	341		
207	614		846		739	érk.	Csap	ind.	756					1038	247		
347	759		945		916	érk.	Ungvár	(ind.)	615	654	409			836	108		
505	831		1055		410	érk.	Nyíregyháza	(ér.)	446	533				646	1157		
1157					651	ind.	Nyíregyháza	(ér.)		444	843				505		
108	446				835	ind.	Ungvár	érk.	835		653			1133	345		
200	619		955		941	ind.	Csap	érk.	750		542			1030	246		
227	641		1016		1008	érk.	Bátyu	ind.	555		526			1009	228		
441	642				1235	érk.	Királyháza	ind.	526					805	1202		
739	1055				456	érk.	M.-Sziget	ind.	320					600	1005		
	331					érk.	Kőrösmező	ind.	1130					1201			
1005	1130	V. v.			339	ind.	M.-Sziget	érk.		950				456	730		
1202	320	418			848	ind.	Királyháza	érk.	1050	727				1235	441		
237	650		1033		1038	ind.	Bátyu	érk.	842	504				942	218		
313	731	I-III.			1110	érk.	Munkács	ind.	414	417				852			
			750		1117	ind.	Munkács	érk.	415	402							
			833		1212	érk.	Szolyva-Hársfalva	érk.	344	304				820			
			1033		131	érk.	Völöcz	ind.	240	150				719			
					243	érk.	Lawoczne	ind.	122	1231				606			
					430	érk.		ind.	1158								